

OBČINA METLIKA

Mestni trg 24

8330 METLIKA

tel. 07/ 36 37 400, fax: 07/36 37 402

TRR: 01273-0100016016, ID št. za DDV: SI74906275, MŠ: 5881374

E-mail: obcina.metlika@siol.net

Številka: 014-3/2018

Datum: 13. 4. 2018

PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI JAVNEGA ZAVODA ZAVOD ZA TURIZEM, KULTURO, ŠPORT IN MLADINO METLIKA

Občina Metlika predlaga ustanovitev javnega zavoda na področju turizma, kulture, športa in mladine.

V tem dokumentu so predstavljene naslednje vsebine:

- 1. Pravna podlaga za sprejem odloka**
- 2. Razlogi in namen ustanovitve zavoda**
- 3. Ocena finančnih in drugih posledic**
- 4. Analiza obstoječega stanja**
- 5. Javni zavodi v drugih primerljivih občinah**

1. PRAVNA PODLAGA ZA SPREJEM ODLOKA

Pravno podlago za ustanovitev javnega zavoda, ki bo deloval v javnem interesu na področju turizma, kulture, športa in mladine, predstavljajo sledeči predpisi:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91-I - ZUDE, 55/92 - ZVDK, 13/93 - ZP-G, 66/93 - ZP-H, 66/93 - ZVDK-A, 45/94 - odl. US, 8/96, 31/00 - ZP-L, 36/00 - ZPDZC, 127/06 - ZJZP)
- 13. člen Zakona o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/18)
- 26. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16 in 61/17),
- 44. člena Zakon o športu (Uradni list RS, št. 29/17),
- 5. člena Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10).
- 16. člena Statuta Občine Metlika (Uradni list RS, št. 79/16).

Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91 in spremembe in dopolnitve)

Javni zavodi se ustanovijo za opravljanje javnih služb. Skladno z Zakonom o zavodih so zavodi pravne osebe s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določata zakon in akt o ustanovitvi. Zavod se lahko ustanovi, če so zagotovljena sredstva za ustanovitev in začetek dela zavoda in če so izpolnjeni drugi z zakonom določeni pogoji.

Skladno z 8. členom Zakona o zavodih akt o ustanovitvi zavoda vsebuje:

- Ime in sedež oziroma prebivališče ustanovitelja
- Ime in sedež zavoda
- Dejavnosti zavoda
- Določbe o organih zavoda
- Sredstva, ki so zavodu zagotovljena za ustanovitev in začetek dela
- Vire, način in pogoje pridobivanja sredstev za delo zavoda
- Način razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki in način kritja primanjkljaja sredstev za delo zavoda
- Pravice, obveznosti in odgovornosti zavoda v pravnem prometu
- Določbe o odgovornosti ustanovitelja za obveznosti zavoda
- Medsebojne pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda
- Druge določbe v skladu z zakonom.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/2018)

S tem zakonom so predeljene osnovne usmeritve za načrtovanje in izvajanje razvoja turizma na državni ravni in na ravni turističnega območja kot tudi določila glede turistične in promocijske takse, pogojev za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih paketov in povezanih potovalnih aranžmajev ter določila glede turističnega vodenja.

Zakon opredeljuje, da je načrtovanje, organiziranje in izvajanje spodbujanja razvoja turizma na ravni turističnega območja v pristojnosti občin. Sredstva za izvajanje teh aktivnosti se na ravni turističnega območja zagotovijo v proračunih občin, iz namenskih virov (turistična taksa in del koncesijske dajatve, ki se po zakonu, ki ureja igre na srečo, nameni lokalnim skupnostim) in iz drugih virov.

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB in spremembe in dopolnitve)

Novi zavod bi deloval tudi na področju kulture. Skladno z 8. Členom zakona temelji javni interes za kulturo na zagotavljanju javnih kulturnih dobrin, s katerimi se uresničuje kulturni razvoj Slovenije in slovenskega naroda, za katerega skrbijo Republika Slovenija in lokalne skupnosti.

Lokalne skupnosti bi morale sprejeti svoj **lokalni program za kulturo** za obdobje štirih let. Tega dokumenta pa ni treba sprejeti, v kolikor opredelijo javni interes na področju kulture, prioritete, ukrepe ter cilje in kazalce za njihovo doseganje v drugem dokumentu razvojnega načrtovanja lokalne skupnosti (14. člen zakona). Občina Metlika takšnih dokumentov nima.

Zakon opredeljuje tudi javne zavode na področju kulture (28. – 55. člen zakona). Predvideva, da sredstva za financiranje javnih zavodov za kulturo zagotovijo njihovi ustanovitelji, poleg tega se javni zavodi financirajo tudi iz nejavnih virov, ki jih izvajalci pridobijo z opravljanjem javne službe in z opravljanjem drugih dejavnosti. Višino javnih sredstev za financiranje javnega zavoda določi ustanovitelj na podlagi sprejetega lokalnega programa za kulturo, financira pa splošne stroške delovanja, stroške za plačilo dela, programske materialne stroške in stroške investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme.

Zakon o športu (Uradni list RS, št. 29/17)

Javni interes v športu obsega naloge nacionalnega in lokalnega pomena, ki se določijo v Nacionalnem programu športa v RS in so namenjene zagotavljanju pogojev, da se prebivalci več in bolj kakovostno ukvarjajo s športom in gibalnimi dejavnostmi za ohranjanje zdravja. Javni interes se uresničuje zlasti na

področjih športnih programov za vse starosti, športnih objektov in površin za šport v naravi, razvojnih dejavnosti v športu, organiziranosti v športu, športnih prireditvah in promocije športa ter družbene in okoljske odgovornosti v športu.

Lokalna skupnost uresničuje javni interes v športu (5. člen zakona):

- z zagotavljanjem sredstev za izvedbo letnega programa športa na lokalni ravni,
- načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem lokalno pomembnih športnih objektov in površin za šport v naravi v lasti lokalne skupnosti ter
- s spodbujanjem in zagotavljanjem pogojev za opravljanje in razvoj športnih dejavnosti.

Letni program športa na lokalni ravni določa programe in področja športa, ki se sofinancirajo v posameznem letu in obseg javnih sredstev, ki se zagotovijo v proračunu lokalne skupnosti, pri čemer upošteva strukturne prednostne naloge, opredeljene v nacionalnem programu.

Zakon vsebuje določbe o javnih zavodih za šport (44. in 45. Člen zakona), ki določajo, da lahko lokalna skupnost za opravljanje strokovnega, organizacijskega, tehničnega, administrativnega in drugega dela na področju športa ustanovi javne zavode za šport. Sredstva za delovanje javnega zavoda se določijo v letnem programu športa.

Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10).

Nosilci javnega interesa v mladinskem sektorju so država in lokalne skupnosti. Lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Občina lahko uresničuje mladinsko politiko na lokalni ravni, tako da sprejme lokalni program za mladino, ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja, finančno podpira programe v mladinskem sektorju in izvaja druge ukrepe v skladu z zakonom.

Lokalna skupnost lahko zagotavlja mladinski center, ki je organizirano funkcionalno središče za mlade in v katerem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni.

2. RAZLOGI IN NAMEN USTANOVITVE ZAVODA

Osnovni cilj ustanovitve novega javnega zavoda je pospešiti usklajeni razvoj turistične ponudbe, zagotoviti pogoje za kulturno ustvarjalnost in dostopnost kulturnih dobrin, zagotoviti občanom boljše pogoje za kakovostno ukvarjanje s športom in gibalnimi dejavnostmi za ohranjanje zdravja ter zagotoviti strokovno delo na področju mladine. Občina Metlika je obmejna občina, zato bi bil njegov pomen še toliko večji.

Dodana vrednost novega javnega zavoda bo usmerjeno in usklajeno delovanje na vseh področjih delovanja zavoda, profesionalen in celosten pristop pri obravnavi izzivov, projektov in idej ter razvojni preskok za kvalitetnejše družbeno dogajanje v občini.

Ugotavljamo, da ima **turizem** v občini in v turističnem območju Bela krajina velik potencial kot gospodarska panoga, ki je času zelenega trajnostnega turizma pridobil na pomenu in ga je treba pametno izkoristiti. Prenos izvajanja informacijsko turistične dejavnosti iz Turističnega društva Vigred Metlika na novoustanovljeni zavod je priložnost, da se delo na področju javne službe za podporo turizma okrepi in profesionalizira. Zavod bi bil z vidika organizacijske strukture enakovreden partner v izvajanju

razvojne strategije in promocije na turističnem območju Bela krajina ostalim javnim zavodom na tem območju. Zavodu se nudijo tudi priložnosti za upravljanje z novimi turističnimi vsebinami, ki jih načrtujemo in izvajamo na občini (Projekt Belokranjska hiša kulinarike in vina; Perišče na izviru Obrha).

Novi zavod bi izboljšal organizacijo in povečal strokovno delo za izvajanje javne službe na področju **kulture**. Ena izmed prioritete zavoda bi lahko bila priprava lokalnega programa kulture, ki bi postavil prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarjal na ključne probleme posameznih področij (ljubiteljska kultura, muzejska in galerijska dejavnost, knjižnična dejavnost, glasbena dejavnost, kulturna dediščina...). Poleg organiziranja novih dejavnosti, prireditev ali dogodkov bi zavod nudil strokovno pomoč drugim izvajalcem kulturnih programov. Ustanovitev novega zavoda nikakor ne pomeni konkurence (ali odvzem aktivnosti) obstoječim zavodom in društvom v občini, ki delujejo na kulturnem področju. Morebitni prenos obstoječih dejavnosti na novi zavod bi se izvedel le v soglasju z izvajalci. Pomembna naloga zavoda bi bila skrb za kulturno vzgojo mladih. Zavod bi ustanoviteljici dajal pobude za obnovo javne kulturne infrastrukture in programe za oživljanje kulturnih objektov v turistične namene (npr. Hiša Bare Juričine).

Občina Metlika zaradi omejenih finančnih in kadrovskih zmožnosti ne nameni zadostne podpore izvajalcem letnega programa **športa** oz. podpora ni skladna s pričakovanji društev. Novi zavod z ustrezno kadrovsko zasedbo bi lažje nudil strokovno podporo športnim društvom pri njihovem delovanju in skrbel za razvoj javnih športnih objektov, s katerimi smo v občini podhranjeni tako z vidika minimalnega standarda, kot ga določa nacionalni program športa, kot tudi primerjalno s primerljivimi občinami.

Na področju **mladine** v občini že deluje mladinski center pod okriljem društva KUD Plac. Novi zavod lahko v sodelovanju z obstoječimi društvi na področju mladine prispeva k razširitvi in okrepitvi mladinske politike, katere cilj bo spodbujanje in lajšanje integracije mladih v življenje skupnosti in razvoj mladinskega dela.

Ustanovitev novega javnega zavoda in prevzem vseh začrtanih nalog je dolgotrajen proces, zato ni pričakovati, da bo novoustanovljeni zavod prevzel vsa omenjena področja in vse naloge hkrati. Predvideti je potrebno postopen prenos in razvoj dejavnosti v zavodu, skladno s potrebami in pričakovanji zainteresirane javnosti in razpoložljivimi sredstvi za delovanje zavoda, kot jih bo lahko zagotovil občinski proračun.

Prednostna naloga novoustanovljenega zavoda bo prevzem turistično informacijskega centra Metlika in izvajanje ostalih nalog javne službe na področju turizma.

Usmeritve, strateške in operativne cilje, ukrepe ter kazalnike za spremljanje doseganje zastavljenih ciljev na posameznih področjih delovanja zavoda bo v skladu z določbami odloka pripravil zavod sam, ko bo pripravljaj splošne akte zavoda, strateške dokumente in programe dela, pri čemer bo izhajal iz finančnih zmožnosti, ki jih lahko nudi občina.

3. OCENA FINANČNIH IN DRUGIH POSLEDIC

Prehodno obdobje do konca leta 2018

Prvi korak bo zaposlitev v. d. direktorja zavoda, ki bo izvedel vse potrebno v zvezi z začetkom delovanja zavoda (registracija zavoda, ureditev prostorov za delovanje zavoda...). Zavod bo prevzel delovanje

Turistično informacijskega centra Metlika, ki bo zaenkrat nadaljeval delo v obstoječih prostorih v metliškem gradu.

Dodatna finančna obremenitev občinskega proračuna bo zaposlitev v. d. direktorja zavoda, sredstva za najem prostora in obratovalne stroške. Potrebno bo planirati tudi stroške za nakup pisarniške opreme, računalnika in druga sredstva za ustanovitev in začetek dela.

V proračunu Občine Metlika za leto 2018 imamo sredstva za delovanje TIC-a že zagotovljena na proračunski postavki 14018 – Delovanje TIC-a in materialni stroški v višini 44.500,00 EUR, ki se bodo ob rebalansu proračuna in sprejetju odloka o ustanovitvi javnega zavoda sorazmerno prenesla na novo proračunsko postavko za zavod.

Leto 2019

V letu 2019 se načrtuje dodatna zaposlitev v zavodu, kar bo dodatno obremenilo občinski proračun za cca. 25.000 EUR (strošek dela, računalnik).

Sredstva za delovanje zavoda se bodo zagotovila v občinskem proračunu na osnovi sprejetega programa dela zavoda in finančnega načrta za leto 2019. Novo obremenitev za občinski proračun bodo predstavljale samo nove aktivnosti in programi zavoda. V primeru prenosa obstoječih dejavnosti na zavod, ki jih sedaj izvajajo drugi izvajalci in se financirajo iz občinskega proračuna, se bodo sorazmerno prenesla tudi sredstva na proračunsko postavko za zavod.

4. ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA

Ciljne dejavnosti zavoda (turizem, kultura, šport in mladina) se do sedaj izvajajo v okviru občinske uprave, javnih zavodov s področja kulture, javnih vzgojno-izobraževalnih zavodov (vrtec, osnovni šoli) in nevladnih organizacij oziroma društev.

V nadaljevanju prikazujem sedanje stanje na obravnavanih področjih.

Turizem

Trenutno je v pripravi **Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022**. Naročnik strategije je RIC Bela krajina, pri pripravi strategije in izvedbi delavnic na terenu pa sta sodelovala tudi TD Vigred (TIC Metlika) in Kulturni center Semič (TIC Semič). Strategija še ni bila obravnavana in sprejeta na občinah.

V strategiji je opredeljeno poslanstvo Bele krajine: »Belokranjci odgovorno in zavzeto ohranjamo multietnično kulturno izročilo naših prednikov in edinstveno krajino ter ščitimo kulinarčne posebnosti. Kulturo, naravo in kulinariko prepletamo v gostoljubna in dobrosrčna doživetja za naše prebivalce in obiskovalce.«

VIZIJA BELE KRAJINE 2022+ je: »Bela krajina je vodilna destinacija v Sloveniji za zahtevnega gosta, ki išče in ceni butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi.«

Pripravljalci strategije so opredelili tri ključna strateška področja delovanja: management destinacije, razvoj turistične ponudbe in promocija.

Statistika nočitev in turistov v Občini Črnomelj, Metlika in Semič

LETO	ČRNOMELJ		METLIKA		SEMIČ		NOČITVE SKUPAJ
	ŠT. TURISTOV	ŠT. NOČITEV	ŠT. TURISTOV	ŠT. NOČITEV	ŠT. TURISTOV	ŠT. NOČITEV	
2011	8.259	25.695	7.064	15.335	2.722	7.638	48.668
2012	10.038	31.177	6.053	12.406	5.415	14.004	57.587
2013	8.076	24.153	6.812	16.086	4.040	9.790	50.029
2014	7.714	23.295	5.306	14.929	4.221	10.500	48.724
2015	7.508	20.218	7.579	24.255	4.369	10.595	55.068
2016	9.835	25.010	8.086	19.608	4.226	10.146	54.764
2017	14.366	36631	10.384	23.543	5.122	11.565	71.739
SKUPAJ	65.796	186.179	51.284	126.162	30.115	74.238	

Vir: Statistični urad RS

Naloge javne službe na področju turizma v občini Metlika v pretežni meri izvaja **Turistično informacijski center Metlika (v nadaljevanju TIC Metlika), ki deluje pod okriljem Turističnega društva Vigred Metlika (v nadaljevanju TD Vigred)**. TD Vigred je bilo registrirano leta 1989 in deluje v skladu z društveno zakonodajo. Ima približno 100 članov. Dejavnost turistično informacijskega centra društvo izvaja od leta 2000. TIC Metlika ima svoje poslovne prostore v metliškem gradu. Društvo ima zaposleni dve zaposleni osebi, to sta predsednik društva in vodja TIC-a. Občasno, po potrebi v poletnih mesecih, se poslužujejo tudi študentskega dela.

Poslanstvo društva je skrb za turistično prepoznavnost Metlike ter turističnih ponudnikov, informiranje turistov, ustvarjanje različnih turističnih publikacij glede na povpraševanje na trgu, urejanje več domačih in nacionalne turistične spletne strani, predstavljanje na različnih sejmih in prireditvah, organizacija in soorganizacija različnih prireditev, sodelovanje pri destinacijskih in regionalnih projektih, izobraževanje turističnih ponudnikov, spodbujanje okolja k urejenosti, promocija in prodaja turističnih spominkov, promocija belokranjske kulinarike, trženje izletov po Beli krajini, posredovanje pri prodaji turističnih aranžmajev drugod po Sloveniji in svetu, vodenje po starem mestnem jedru in splošno informiranje javnosti o turizmu v občini.

TIC Metlika je v letu 2017 obiskalo 1.053 individualnih gostov, kar je 243 več kot v letu 2016. Izrazit je sezonski obisk turistov, saj je kar 65% vseh turistov TIC obiskalo v juliju in avgustu, medtem ko v obdobju december- februar niso zabeležili nobenega turista. Največ turistov je slovenskih (57%), med tujimi turisti pa je največ Nemcev (10%) in Nizozemcev (8%).

Na podlagi Odloka o turističnem vodenju na turističnem območju Bele krajine, ki so ga sprejele vse tri belokranjske občine v letu 2012, TIC Metlika skupaj z ostalimi TIC-i v Beli krajini organizira in vodi lokalno turistično vodniško službo na območju Bele krajine.

Društvo je organizator ene najbolj prepoznavne turistične prireditve v Beli krajini, to je Vinska Vigred, ki se tradicionalno izvaja tri dni v mesecu maju na treh trgih starega mestnega jedra Metlike. Gre za turistično vinarsko kulturno prireditev. Namen prireditve je kulturno uživanje belokranjskega vina, pokušina nagrajenih vin in sprostitev ob bogatem spremljevalnem kulturno-zabavnem programu. Prireditev predstavlja programsko, organizacijsko, promocijsko in finančno najbolj zahteven projekt društva.

TD Vigred vodi tudi projekt certificiranja Belokranjske pogače, ki ga financirajo belokranjske občine. Na dan 31. 12. 2017 je bilo certificiranih 23 proizvajalcev (v Beli krajini in širše). Proizvedenih je bilo 2.965 pogač, to je 1.164 več kot v letu 2016.

Nočitve v občini Metlika obdobju 2013-2017 po sobodajalcih (pobrana turistična taksa)

Sobodajalec	2013	2014	2015	2016	2017
BAJUK	2	0	0	/	/
BRODARIČ	27	317	130	/	/
BRUNSKOLE	0	67	0	/	/
DOJČINOVIČ	108	113	97	99	118
DRAGOVAN	0	0	0	0	0
GTM HOTEL	10446	8412	11297	11548	14810
HERAK	58	51	25	/	/
KAPUŠIN	0	85	0	61	0
BIG BERRY	1970	379	0	0	1113
BELOKRANJSKA HIŠA	188	0	0	0	0
LOVŠIN	913	1036	1248	1064	1557
BADOVINAC PETER	0	725	0	190	358
JAKLJEVIČ ANTON	47	70	105	178	98
ČRNIČ MARJAN	0	51	48	0	21
STARAŠINIČ PETER	0	61	37	70	0
PRI BELOKRANJCU	582	233	593	493	1045
PEČARIČ DRAŠIČI	0	0	0	76	3
KOMPAS	70	41	78	40	52
KAMP KRASINEC	304	849	776	833	1418
MILJAVAC BONIA	30	47	105	112	113
PEZDIRC – REZIDANCA ANA	/	/	/	/	92
SIMONIČ IVAN	/	/	/	/	201
KMETIJA MARIJA	/	/	/	/	59
MINI RESORT KOLPA	/	/	/	/	720
	14745	12537	14539	14764	21766

Za delovanje TIC-a Metlika društvo prejema sredstva iz proračuna Občine Metlika na podlagi letne pogodbe (cca 44.000 EUR/ letno za plače zaposlenih in materialne stroške). Za izvedbo prireditve Vinska Vigred društvo prejme sredstva na občinskem javnem razpisu za sofinanciranje turističnih prireditev v občini (cca 18.000 EUR/letno). Občina sofinancira tudi druge projekte TD Vigredi, kot je Moja dežela lepa in gostoljubna, Mlada portugalka.

Poleg občinskih sredstev društvo pridobiva prihodke na trgu in donatorska sredstva. Poleg prihodkov za izvedbo Vinske Vigredi (najemnine, reklame, sponzorji) društvo ustvari prihodke iz naslova prodaje spominkov in vodenj po starem mestnem jedru, provizije za posredovanje gostov turističnim ponudnikom in prihodke od posredovanja prodaje storitev Kompas (skupaj 2.854 EUR v letu 2017).

Iz poročila o poslovanju društva TD Vigred za leto 2017 izhaja, da je društvo v letu 2017 ustvarilo negativni poslovni izid v višini -4.908,04 EUR (predvsem iz naslova Vinske Vigredi).

Na presečni dan 31. 12. 2017 ima društvo negativni društveni sklad v znesku 3.987,27 EUR. V tem znesku so kumulirani vsi presežki prihodkov nad odhodki (dobički) in vsi presežki odhodkov nad prihodki (izgube) v preteklih letih. V kumulativu so torej odhodki večji kot prihodki za 3.987,27 EUR. Vsebinsko to pomeni, da so obveznosti društva na presečni dan (31.12.2017) večje od njegovih sredstev.

V **občinski upravi Občine Metlika** imamo zaposlenega svetovalca za turizem in kmetijstvo, ki na področju turizma opravlja koordinatorske aktivnosti med občino in TIC Metlika ter ostalimi izvajalci turističnih nalog v Beli krajini (RIC Bela krajina), vidnejšo vlogo odigra pri načrtovanju Vinske Vigredi ter vodi in koordinira občinske projekte na področju turizma (projekti javne turistične infrastrukture).

Občina sodeluje v projektih turistične promocije Bele krajine, ki jih izvajajo drugi javni zavodi. Projekt »Kolpa- dotakni se zgodbe« vodi RIC Bela krajina in od Občina Metlika prejme 10.000 EUR letno. Prav tako občina sofinancira RIC Bela krajina v višini 5.000 EUR za promocijske aktivnosti projekta »Slovenia green destination«.

Kultura

Današnje kulturno življenje v občini zaznamujejo kulturna društva v sodelovanju z Območno izpostavo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD), Belokranjski muzej Metlika z Galerijo Kambič, Ljudska knjižnica Metlika, Glasbena šola Črnomelj s podružnico v Metliki, Gasilski muzej dr. Branka Božiča, osnovni šoli ter ostala društva, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo.

Z organizacijskega vidika delujejo v občini na področju kulture dva javna zavoda s sedežem v Metliki, to sta Belokranjski muzej Metlika in Ljudska knjižnica Metlika, javni zavod s sedežem v Črnomlju, to je Glasbena šola Črnomelj, ter državna inštitucija JSKD z območno izpostavo Metlika.

Belokranjski muzej Metlika je splošni regionalni muzej in deluje od 1. 5. 1951. Domuje v metliškem gradu. V zavodu je zaposlenih 6 ljudi. Je skupen zavod treh belokranjskih občin, ki tudi opravlja javno službo premične kulturne dediščine na območju treh belokranjskih občin. Poslanstvo Belokranjskega muzeja Metlika je skrb za belokranjsko premično kulturno dediščino, ki jo predstavljajo predmeti petih osnovnih zbirk (arheologija, etnologija, kulturna zgodovina, novejša zgodovina, umetnostna zgodovina), šestih dodatnih zbirk (lapidarij, naravoslovje, numizmatika, plakati, razglednice, tehniška dediščina) in ene posebne zbirke (donacija dr. Vinka Kambiča). Muzej organizira tudi pedagoške in popularizacijske programe za utrjevanje narodne zavesti in regionalne identitete. Občina Metlika kot soustanoviteljica Belokranjskega muzeja sofinancira del stroškov muzeja, ki niso financirani s strani države, investicijsko vzdrževanje gradu ter v celoti delovanje Galerije Kambič.

Ljudska knjižnica Metlika je najmanjša splošna knjižnica v državi in ima 4,5 zaposlenih. Ustanovljena je bila leta 1992. Izvaja javno službo knjižnične dejavnosti (sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju, zbira domoznansko gradivo, zagotavlja dostopnost do knjig in gradiv javnih oblasti, organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture in organizira prireditve povezane s svojo dejavnostjo). Občina Metlika financira knjižnično dejavnost v celoti (stroške dela, programske in neprogramske stroške, delno nakup knjižničnega gradiva ter opremo).

Od leta 2016 knjižnica upravlja metliški kulturni dom in organizira program v njem. Letni prihodki za delovanje kulturnega doma so v letu 2017 znašali cca. 20.000 EUR (od tega so prejeli 14.206 EUR sredstev iz proračuna Občine Metlika in 5.755 EUR na trgu). Program so izvedli z minimalnim presežkom prihodkov nad odhodki programa.

V letu 2017 je knjižnica prevzela še organizacijo mednarodnih poletnih kulturnih prireditev »Pridi zvečer na grad« (pred tem je to izvajalo društvo Pridi zvečer na grad). V letu 2017 so znašali prihodki iz naslova te prireditve cca. 20.000 EUR (od tega so prejeli 6.350 EUR sredstev iz proračuna Občine

Metlika in 15.024 EUR na trgu). Tudi ta program je knjižnica izvedla z minimalnim presežkom prihodkov nad odhodki.

Poleg omenjenih zavod v občini deluje tudi območna **izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti**, v kateri je zaposlena oseba s polovičnim delovnim časom. Delovanje JSKD prepoznamo v organizaciji različnih prireditev v občini, kot so Zimske kratkočasnice, Dajmo malo fušat...Občina Metlika sofinancira delovanje izpostave, tako da zagotavlja brezplačen prostor za delo zaposlenega, krije stroške ogrevanja in elektrike ter določena sredstva za programske stroške cca. 1.500 EUR. Za izvedbo programa JSKD kandidira tudi na občinskem razpisu za ljubiteljsko kulturo.

Ostalo kulturno dogajanje v občini se izvaja v okviru kulturnih in drugih društev. **Ljubiteljsko kulturo** lahko opredelimo kot organizirano prostočasno kulturno udejstvovanje. Največja funkcija ljubiteljstva je kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost ter kakovostno preživljanje prostega časa. V občini aktivno delujejo društva skoraj na vseh področjih, izstopa pa področje glasbe, pri kateri je močno prisoten vpliv belokranjske ljudske glasbe in folklore.

Značilno za skoraj vsa društva je, da se soočajo s pomanjkanjem strokovno usposobljenih vodij, kar se odraža na kvaliteti, ter z zagotavljanjem podmladka. Dvig kvalitete kulturnih dejavnosti je lahko izziv novega zavoda (npr. organiziranje izobraževanj).

Občina Metlika za kulturo letno nameni cca. 35.000 EUR proračunskih sredstev, ki jih razdeli med izvajalce ljubiteljske kulturne dejavnosti na podlagi javnega razpisa.

Šport

Športna aktivnost v naši občini je dosegla zavidljivo raven, predvsem na račun izjemnih posameznikov, skupin, društev in klubov, ki posvečajo veliko svojega časa in energije za razvoj športa. Športne dejavnosti v občini potekajo v pretežni meri v okviru klubov in društev. Največ športnega program predstavlja športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport. Izvaja se tudi rekreativni šport.

Občina Metlika za vsako proračunsko leto pripravi in sprejme občinski **letni program športa**, v katerem opredeli športne programe in področja športa in obseg proračunskih sredstev, ki jih nameni za šport. Letno nameni cca 68.000 EUR, ki jih razdeli med izvajalce letnega programa športa (društva in javne zavode) na podlagi javnega razpisa.

Spodnji tabeli prikazujeta primerjavo javnih sredstev za šport (oz. po programih športa po področjih) na prebivalca po izbranih občinah v letu 2016. Za občino Metlika statistični podatki niso spodbudni.

Javna sredstva za šport na prebivalca v občinah za leto 2016 (v EUR)

Občina	6.1. ŠPORTNI PROGRA MI	6.2. ŠPORTNI OBJEKTI IN POVRŠIN E ZA ŠPORT V NARAVI	6.3. RAZVOJN E DEJAVNO STI V ŠPORTU	6.4. ORGANIZI RANOST V ŠPORTU	6.5. ŠPORTNE PRIREDITVE IN PROMOCIJA ŠPORTA
Metlika	4,08	9,38	0,46	0,90	0,61
Črnomelj	9,00	12,12	0,31	0,55	0,33
Semič	5,90	8,87	0,04	0,23	0,14

Dolenjske Toplice	5,99	22,10	0,12	0,73	1,02
Kočevje	8,61	0,00	0,31	4,58	0,78
Kostanjevica na Krki	2,26	0,00	0,00	0,00	0,21
Laško	7,00	1,90	0,15	0,00	0,99
Straža	10,51	0,00	0,00	0,00	1,56
Šentjernej	1,88	2,22	0,20	0,19	0,25
Slovenske Konjice	5,08	0,37	0,50	0,23	0,40
Sevnica	3,64	50,24	0,38	2,93	0,17
Mengeš	6,39	1,55	0,23	1,52	0,76
Kamnik	7,40	10,13	0,07	0,42	0,88
Krško	17,66	34,23	0,15	1,44	0,01
Litija	13,02	2,58	0,24	0,03	0,24

Vir: Publikacija Pregled športa v RS v obdobju od leta 2012-2017, Ministrstvo za izobraževanje, znanosti in šport

Javna sredstva po programih športa po področjih na prebivalca v občinah v letu 2016 (v EUR)

Občina	6.1.2. Prostočas na športna vzgoja otrok in mladine	6.1.3. Športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami	6.1.4. Obštudijske športne dejavnosti	6.1.5. Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport	6.1.6. Kakovostni šport	6.1.7. Vrhunski šport	6.1.8. Šport invalidov	6.1.9. Športna rekreacija	6.1.10. Šport starejših
Metlika	0,81	0,00	0,00	3,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ljubljana	2,96	0,02	0,04	10,61	0,00	0,45	0,04	0,27	0,00
JV Slovenija	1,95	0,00	0,01	4,13	1,20	0,45	0,08	0,54	0,05
Novo mesto	2,95	0,00	0,00	6,57	1,78	0,31	0,14	0,86	0,00
Črnomelj	0,96	0,00	0,00	4,67	3,00	0,03	0,14	0,20	0,00
Semič	4,59	0,00	0,13	0,00	0,13	0,13	0,08	0,18	0,66

Vir: Publikacija Pregled športa v RS v obdobju od leta 2012-2017, Ministrstvo za izobraževanje, znanosti in šport

Športna infrastruktura v občini Metlika je nezadostna in neustrezna glede na potrebe v občini in tudi ne dosega minimalnega standarda, kot ga določa nacionalni program športa (NPŠ).

Površina pokritih in nepokritih vadbenih prostorov na 1.000 prebivalcev na dan 19. 7. 2017

	Pokriti vadbeni prostor / 1.000 prebivalcev	Nepokriti vadbeni prostor / 1.000 prebivalcev
Minimalni standard NPS	350 m²	3.200 m²
Metlika	168 m ²	2.033 m ²
Črnomelj	208 m ²	1.100 m ²
Semič	222 m ²	1.170 m ²
Novo mesto	250 m ²	2.111 m ²
JV Slovenija	217 m ²	1.984 m ²

Vir: Publikacija Pregled športa v RS v obdobju od leta 2012-2017, Ministrstvo za izobraževanje, znanosti in šport

V nadaljevanju prikazujemo seznam športni objektov v občini, ki služijo javni uporabi, z navedbo upravitelja.

Pokriti vadbeni prostori:

- Športna dvorana pri OŠ Metlika - 1.332 m² - v upravljanju OŠ Metlika
- Športna dvorana pri OŠ Podzemelj – 486 m² - v upravljanju OŠ Podzemelj
- Športna dvorana v Otroškem vrtcu Metlika – 280 m² - v upravljanju Otroškega vrtca Metlika
- Športna dvorana pri podružnični šoli Suhor - v upravljanju OŠ Metlika

Nepokriti vadbeni prostori:

- Pri OŠ Metlika: izza športne dvorane, Pungart – v upravljanju OŠ Metlika
- Pri OŠ Podzemelj: za odbojko cca 70 m², košarko 200 m² in nogomet 250 m² – v upravljanju OŠ Podzemelj
- Nogometno igrišče pri OŠ Podzemelj: cca 6.050 m²- v najemu društva NK Kolpa, pomožno igrišče cca 2.400 m² (oddali vlogo za najem)

Nepokriti vadbeni prostori s formalno nedorečenim upraviteljem ali neurejenim lastništvom:

- Gradac (pri gasilskem domu): lastnik Občina Metlika
- Krasinec (lastnik vaška skupnost): lastnik vaška skupnost
- Dobravice (asfalt in trava): lastnik Športno društvo Dobravice
- Pri Beti (ni v lasti občine): lastnik Beti tekstilna industrija, d. d.
- Rosalnice: lastnik vaška skupnost
- Grabrovec: lastnik Občina Metlika
- Slamna vas: lastniki del KZ Metlika, del Občina Metlika, del javno dobro
- Radovica: lastniki Dular Antonija, Adlešič Anica, Žlogar Karolina, Legan Janžekovič Martina
- Suhor: lastnika Prostovoljno gasilsko društvo Suhor, Občina Metlika
- Dragomlja vas (travnato): lastnik Penič Anton
- Božakovo (pri gasilskem domu): lastnik Krajevna skupnost Božakovo,
- Gornja Lokvica (pri gasilskem domu): lastnik Občina Metlika.

Upravljanje športnih objektov ja razpršeno, in sicer s športnimi dvoranami oz. telovadnicami upravljajo javni zavodi, ki v teh prostorih izvajajo vzgojno-izobraževalni program. Upravljanje športnih igrišč po krajevnih skupnostih je prepuščeno lokalnim društvom ali krajevnim skupnostim. Z nogometnim igriščem v Podzemlju upravlja društvo NK Kolpa.

V občini razpolagamo tudi z zunanjim vadbenim prostorom na kopališču Metlika in z nekaj otroškimi igrišči (Borštek, Ulica 1. maja, Naselje Borisa Kidriča v Metliki, Grabrovec, Radovica, Podzemelj), za vzdrževanje katerih skrbi občinska uprava.

Po Odloku o nalogah in financiranju mestne in krajevnih skupnosti v Občini Metlika, ki je bil sprejeti 2017, je predvideno, da se športni objekti in otroška igrišča, ki so namenjeni potrebam lokalnega prebivalstva, prenesejo v upravljanje krajevnim skupnostim. Vzdrževanje teh objektov naj bi financirale krajevne skupnosti iz nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

V občini velja Pravilnik o uporabi športnih dvoran v Metliki, Podzemlju ter Suhorju (Ur. l. RS, št. 39/2009 in 85/2011), ki določa namen uporabe, upravičence do uporabe ter način in pogoje za izbor uporabnikov športnih dvoran. Prednostno pravico do uporabe športnih dvoran v občini imajo športni programi predšolske in obvezne šolske športne vzgoje, nato sledijo športna društva, ki izvajajo letni program športa, za njimi pa druga društva, ki izvajajo športno rekreacijo in drugi.

Po sklepu občinskega sveta iz leta 2015 so do brezplačne uporabe športnih dvoran, ki so v lasti Občine Metlika, upravičeni izvajalci letnega programa športa, ki delujejo v javnem interesu in izvajajo vsebine:

- interesna športna vzgoja predšolskih in šoloobveznih otrok,
- športne vzgoje otrok, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport
- športna vzgoja mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport,
- kakovostni šport.

Prav tako so do brezplačne uporabe dvorane upravičeni izvajalci letnega programa športa za izvedbo tekem ob sobotah in nedeljah.

Za namen brezplačne uporabe športnih dvoran za izvajalce letnega programa športa se v občinskem proračunu zagotavljajo dodatna sredstva za dodatne materialne stroške in stroške dela čistilk, in sicer cca 1.900 EUR/letno. Oportunitetni stroški izpada prihodkov iz naslova najemnin niso upoštevani.

V veljavnem prostorskem načrtu občine Metlika je na zemljiščih izza OŠ Metlika ob cesti Metlika-Grabrovec rezerviran prostor za **športni park Metlika**. Izdelane so bile strokovne podlage za potrebe umestitve objekta v prostor. Načrtuje se športno rekreacijsko območje z atletskim stadionom z 8 tekaškimi stezami dolžine 400 m in z nogometnim igriščem, primernim za mednarodna tekmovanja, tenis igrišča in potrebne spremljajoče ureditve tribun, parkirišč in pomožnih prostorov. Ob osnovni šoli se umesti objekt, v katerem se uredi bazen s šestimi plavalnimi programi. Obstoječa športna igrišča se v celoti nadomestijo z novimi (igrišče za odbojko, igrišče za košarko, rokometno igrišče, skate park).

Iz **Strategije razvoja športa v občini Metlika do leta 2026 (delovni dokument, april 2017)**, ki ga je pripravila Športna zveza Metlika, povzemam zastavljene cilje do leta 2026:

- dvig obsega sredstev, namenjenih programu športa, na vsaj 13 EUR na občana
- izgradnja potrebne športne infrastrukture (prioritetno nogometno igrišče z umetno travo in atletsko stezo, na srednji rok pa tudi stadion in zaprti bazen)
- ustanovitev javnega zavoda, ki bi pokrival med ostalim tudi naloge, vezane na šport
- večje vključevanje deklet in starejše populacije med aktivne športnike.

Mladina

Od leta 2011 v Metliki deluje mladinski center pod okriljem društva KUD Plac. Mladinski center deluje v pritličnih prostorih Makarove hiše, ki jih je društvu na podlagi izvedenega postopka zbiranja ponudb v brezplačno uporabo oddala lastnica Občina Metlika. Občina zagotavlja tudi sredstva za sofinanciranje programov in projektov v višini cca. 12.000 -17.000 EUR /letno ter krije vse obratovalne stroške za delovanje mladinskega centra.

5. JAVNI ZAVODI V DRUGIH PRIMERLJIVIH OBČINAH

Zavodi, ki v eni pravni osebi združujejo več različnih področij (turizem, šport, mladina, kultura...), delujejo v več občinah.

Primeri:

- Zavod za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin: <http://www.ksm.si/>
- Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica: <https://www.kstm.si/>
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto: https://www.novomesto.si/dolenjski-uradni-list/dul-objave/2017110212335425/odlok_o_ustanovitvi_javnega_zavoda_zavod_za_sport_kulturo_turizem_in_mladino_novo_mesto/

Uradne spletne strani Zavoda Novo mesto še ni.

- Javni zavod za kulturo, mladino in šport Litija: <http://www.zkms-litija.si/>

Pripravila:
Mirjana Adlešič

Darko Zevnik
župan Občine Metlika

Viri:

- Poročilo o delu turističnega društva Vigred Metlika/ turistično informacijskega centra Metlika in poslovalnice Kompas Novo mesto v letu 2017; februar 2018
- Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022; november 2017
- publikacija Šport v številkah – Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2012 do 2017 (<http://www.zsrs-planica.si/>)
- Ljudska knjižnica Metlika: Letno poročilo za 2017; 20. 2. 2018
- Športna zveza Metlika: Strategija razvoja športa v občini Metlika do leta 2026 – delovni dokument; april 2017
- Strokovne podlage za športni park v Metliki, februar 2011